

CAG.2343 Elizabeth Magill, Blue Constrictor, 2006, ola ar chanbhás, 153 x 183 cm. Ceannaithe, 2008. © an t-ealaíontóir

Tugtar talamh, cuimhne agus féiniúlacht le chéile sa taispeántas nua seo ó Gailearaí Ealaíne Crawford agus ó Gailearaí Highlanes, Droichead Átha.

To Land: Living Roots Awaken á chur i láthair ag Gailearaí Ealaíne Crawford agus Gailearaí Highlanes idir an 23 Bealtaine agus an 9 Lúnasa.

Bunaithe ar an mbailiúchán saibhir de shaothair ealaíne chomhaimseartha atá le fáil i nGailearaí Ealaíne Crawford, sa taispeántas seo scrúdaítear an tslí a bhfuil féiniúlacht á múnú ag ár gcuidreamh leis an talamh, le stair agus le cuimhne. Is ar oileán atáimid lonnaithe, áit a forbraíodh mar thoradh ar réabadh agus ar athnuachan, áit atá frémhaithe i gcultúir ársa

ach atá ag athrú de shíor tar éis ré na coilíneachta. Sa taispeántas seo tugtar chun beochta dianseasmhacht na staire san am i láthair. Ag sní go ciúin trí na saothair ealaíne tá téamaí cosúil le díláithriú agus an fonn a bhí ar dhaoine fréamhacha a chur síos.

Tá na saothair ealaíne atá ar taispeáint roghnaithe ag Grúpa Coimeádaíochta Highlanes a bhfuil Ealaíontóirí-Múinteoirí-Taighdeoirí páirteach ann, faoi threoir an Dr Michael Waldron, Coimeádaí Bailiúchán agus Tionscadal Speisialta i nGailearaí Ealaíne Crawford.

Bhí an méid seo a leanas le rá ag Aoife Ruane, Stiúrthóir Gailearaí Highlanes; “Bhí muid ag súil go mór le bheith ag obair le Gailearaí Ealaíne Crawford ar an taispeántas mór seo tráth a bhfuil ceiliúradh á dhéanamh againn ar 20 bliain ó bunaíodh Gailearaí Highlanes. Don taispeántas seo, tá scrúdú déanta ar bhailiúchán Gailearaí Ealaíne Crawford ag ár bPainéal Coimeádaíochta Ealaíontóirí-Múinteoirí-Taighdeoirí agus bhí siad ag díriú ar chleachtas ealaíne comhaimseartha. Is é seo an cúigiú taispeántas coimeádaithe atá eagraithe ag an bPainéal ó 2022, agus an taispeántas is mó go dtí seo. Ag tacú leis an bpróiseas tumthach taighde agus fiosrúcháin bunaithe ar an mbailiúchán le dhá bhliain anuas bhí Gailearaí Ealaíne Crawford agus an Dr Michael Waldron, agus is fianaise é an taispeántas seo ar acmhainn luachmhar, spreagúil agus shaibhir, ina dtugtar léargas ar shaothar fiúntach agus a bhfuil ábhar machnaimh ann atá cruthaithe ag ealaíontóirí uaimhianacha éagsúla, bunaithe ar théamaí éagsúla ar féidir le daoine dul i ngleic leo.”

Bhí an méid seo a leanas le rá ag an Dr Michael Waldron: ‘Ba mhór an pléisiúr é am a chaitheamh i gcomhlúadar na nEalaíontóirí-na Múinteoirí-na dTaighdeoirí fad is a bhí scrúdú á dhéanamh acu ar bhailiúchán Gailearaí Ealaíne Crawford de shaothair ealaíne chomhaimseartha Éireannacha agus fad is a bhí taispeántas á chruthú acu atá chomh

hábharta is atá do shaol an lae inniu ann. Spreagfaidh agus cuirfidh an éagsúlacht meán agus cleachtas atá le feiceáil in *To Land: Living Roots Awaken* daoine ar a suaimhneas, agus is fianaise atá ann gur acmhainn ríthábhachtach chun tacú le machnamh, fiosrúchán agus cruthaitheacht é an bailiúchán náisiúnta.'

Agus bhí an méid seo a leanas le rá ag an Dr Waldron chomh maith: 'Is maith an scéal é freisin, tríd an taispeántas seo, go bhfuil Gailearaí Highlanes ag cur an oiread sin saothar ealaíne ar fáil don phobal fad is atá mórfhorbairt ar siúl i nGailearaí Ealaíne Crawford.'

Fad is a bheidh Gailearaí Ealaíne Crawford dúnta, beidh sé ag obair le comhghleacaithe san earnáil músaeim agus gailearaí ar oileán na hÉireann chun an Bailiúchán Náisiúnta a thabhairt ar camchuairt agus a roinnt.

Trí shaothair phéinteáilte, déanamh priontaí, teicstílí, líníochtaí, saothair cheirmeacha agus dealbha a thabhairt le chéile, sa taispeántas seo scrúdaítear an nasc atá againn leis an dúlra agus ceistítear an nasc atá againn leis an domhan mórthimpeall orainn sa lá inniu ann.

Le feiceáil sa taispeántas seo tá saothair ealaíne chomhaimseartha atá cruthaithe ag na healaíontóirí seo a leanas: Dorota Borowa, Tom Climent, Karen Conway, Barrie Cooke, Dorothy Cross, Stephen Doyle, James Hayes, Katie Holten, Anthony Haughey, John Keating, Fiona Kelly, Anne Kiely agus Mary Palmer, Elizabeth Magill, Alice Maher, Frieda Meaney, Ciara O'Connor, Nuala O'Donovan agus John Rainey.

Seo a leanas baill Ghrúpa Coimeádaithe Ealaíontóirí, Mhúinteoirí agus Thaighdeoirí Ghailearaí Highlanes: Eileen Brennan, Kieran Gallagher, Bairbre Geraghty, Veronica Lavin, Ciarán Power agus Roisin O'Sullivan. Tá

saorchead isteach chuig an taispeántas agus tá clár cainteanna, turas agus ceardlann ag tacú leis.

CRÍOCH

www.crawfordartgallery.ie

Dyane Hanrahan, Bainisteoir Margaíochta & Cumarsáide

R: dyanehanrahan@crawfordartgallery.ie

T +353 (0) 21 4907856 M +353 (0) 86 8278151

Sorcha O'Brien, Feidhmeannach Margaíochta & Cumarsáide

R: marketing@crawfordartgallery.ie

T +353 (0) 21 4907856

Nótaí don Eagarthóir:

Le haghaidh íomhánna fotheidealaithe ardaifigh, [cliceáil anseo](#).

Imeachtaí:

Seen/Unseen leis an ealaíontóir Fiona Kelly. Dé hAoine, an 12 Meitheamh, Gailearaí Highlanes

Comhrá leis an ealaíontóir Fiona Kelly agus le hAoife Ruane, Dé hAoine, an 12 Meitheamh, Gailearaí Highlanes

Gheofar breis eolais faoi na himeachtaí seo ar crawfordartgallery.ie

Maidir leis an Gailearaí Highlanes:

Is spás úrscothach do na hamharc-ealaíona é Gailearaí Ealaíne Bardasach Highlanes agus é ag freastal ar Dhroichead Átha agus ar réigiún thoir thuaidh na hÉireann. Cuireann sé clár ilghnéitheach ar siúl de thaispeántais shealadacha agus de thaispeántais de shaothair ó Bhailiúchán Ealaíne Cheantar Bardasach Dhroichead Átha.

Is san iarSheipéal Proinsiasach ar Shráid San Labhrás atá an gailearaí ealaíne lonnaithe agus tugadh mar bhronntanas é do mhuintir Dhroichead Átha in 2000, tráth ar chuir na Proinsiasaigh deireadh leis an tréimhse 760 bliain a bhí caite sa bhaile acu. Téann an Bailiúchán féin siar go dtí an seachtú haois déag.

Beidh 20 bliain ann in 2026 ó bunaíodh Gailearaí Highlanes agus é ag leanúint leis i mbun clár leanúnach de thaispeántais agus de thionscnaimh rochtana a réachtáil chun nua-ealaín agus ealaín chomhaimseartha a chur chun cinn. Le haghaidh breis eolais, tabhair cuairt ar highlanes.ie.

**Maidir le Grúpa Coimeádaithe Ealaíontóirí, Mhúinteoirí agus Thaighdeoirí
Ghailearaí Highlanes:**

D'éascair Grúpa Coimeádaithe Ealaíontóirí, Mhúinteoirí agus Thaighdeoirí Ghailearaí Highlanes as caidrimh idir múinteoirí agus mic léinn ealaíne ag Oideachas Dara Leibhéal agus Tríú Leibhéal. In 2016, chuir Gailearaí Highlanes tús le tionscadal coimeádaíochta ina ndearnadh iniúchadh ar Bhailiúchán Chomhairle na Breataine agus ar Bhailiúchán Ealaíne Bardasach Dhroichead Átha le dhá scoil atá lonnaithe i nDroichead Átha - Coláiste Pobail Naomh Oilibhéar i nDroichead Átha agus Coláiste Mhuire, na Glaschnoic. Mar thoradh ar an tionscadal bliana seo, bhí taispeántas dar teideal [In Sense of Place](#) in 2017.

Ó 2021 i leith, tá an gailearaí ag obair le healaíontóirí-múinteoirí (ag Oideachas Dara Leibhéal) ó gach cearn den tír, agus le léachtóirí ó Fhoireann an Chláir Oideachais Tosaigh do Mhúinteoirí Ealaíne agus Deartha, Scoil Ealaíne agus Deartha Luimnigh agus TUS - Ollscoil Teicneolaíochta na Sionainne: Lár Tíre, An tIarthar Láir, ina ndéantar iniúchadh ar bhailiúcháin phoiblí ealaíne lena n-áirítear Bailiúchán Chomhairle na Breataine, LUX, an Chomhairle Ealaíon, Éigse Éireann, Gailearaí Chathair Luimnigh, agus Gailearaí Ealaíne Crawford. I measc na dtaispeántas coimeáda tá [A Thread Between Us](#) (2025), [file:///Embracing Vision/Celebrating 100 Years of the Friends of the National Collections of Ireland](#) (2024), [TRAcE](#) (2023), agus [We Are Here](#) (2022).

Nasc na coimeádaithe smaointe éagsúla, ghlac siad páirt in idirphlé criticiúil, agus chruthaigh siad iliomad téamaí, peirspictíochtaí agus léamha de shaothar ealaíne éagsúil laistigh de na bailiúcháin. Mar chuid den phróiseas atriallach seo, thug siad cuireadh d'ealaíontóirí taispeántas a dhéanamh mar chuid de na taispeántais théamacha.

Agus é ag obair níos dlúithe le healaíontóirí-múinteoirí-taighdeoirí, tá léargas níos fearr tugtha ag Gailearaí Highlanes ar bhealaí straitéiseacha chun tacú leis an earnáil seo, agus ó 2022 i leith, tá laethanta Forbartha Gairmiúla Leanúnaí forbartha ag an ngailearaí, a ritheann trí huaire sa bhliain agus a nascann an ealaín stairiúil agus chomhaimseartha ag an ngailearaí le suíomhanna tábhachtacha ealaíne agus seandálaíochta sa réigiún amhail Sí an Bhrú, Cnóbha agus Cros Mhuireadach, chun ceardlanna praiticiúla faoi stiúir ealaíontóirí a chur ar fáil mar aon le cainteanna neamhfhoirmiúla agus tarraingteacha ealaíontóirí/coimeádaithe, chun deiseanna nasctha agus líonraithe do thaighdeoirí ealaíontóirí-múinteoirí a chur ar fáil ar fud an oileáin.

In 2025, d'fhorbair Gailearaí Highlanes agus Scoil Ealaíne agus Deartha Luimnigh Gradam Intéirneachta Céimithe do chéimithe mac léinn Baitsiléara Oideachais chun am agus spás a cheadú chun leanúint dá gcleachtas gairmiúil mar ealaíontóir-múinteoir-taighdeoir a fhorbairt.

Maidir le Ghailearaí Ealaíne Crawford:

Tá Gailearaí Ealaíne Crawford dúnta don phobal faoi láthair le haghaidh athfhorbartha mhóir; Claochlú Gailearaí Ealaíne Crawford.

Is institiúid chultúrtha náisiúnta é Gailearaí Ealaíne Crawford atá suite i bhfoirgneamh oidhreachta suntasach i gcroílár chathair Chorcaí, agus atá tiomnaithe do na hamharc-ealaíona, idir stairiúil agus chomhaimseartha. Agus é ag cur clár fuinniúil taispeántas sealadach ar fáil, tá bailiúchán náisiúnta tábhachtach faoina dhíon freisin a insíonn scéal spéisiúil Chorcaí agus na hÉireann le trí chéad bliain anuas.

Tógadh ar dtús i 1724 é mar Theach Custaim na cathrach agus tá Múnlaí cáiliúla Canova ar taispeáint sa Ghailearaí, a bronnadh ar Chorcaigh dhá chéad bliain ó shin. I measc bhailiúchán an ghailearaí, tá os cionn 3,500 saothar ó ealaíontóirí comhaimseartha na hÉireann agus idirnáisiúnta Isabel Nolan, Gerard Byrne, Joy Gerrard, Rula Halawani, Kathy Prendergast, Dorothy Cross, Sean Scully agus Nedko Solakov mar aon leis na saothair ó na healaíontóirí a bhfuil an-tóir orthu James Barry, Mainie Jellett, Daniel Maclise, Norah McGuinness, Harry Clarke, Seán Keating, John Lavery, Evie Hone, Patrick Scott, Mary Swanzy agus Jack B. Yeats.

Maidir le Chlaochlú Ghailearaí Ealaíne Crawford

Tá Gailearaí Ealaíne Crawford dúnta don phobal agus tá tionscadal athfhorbartha caipitil spreagúil ar bun aici faoi láthair: Gailearaí Ealaíne Crawford a chlaochlú.

Cuirfidh an infheistíocht, ar fiú na milliúin euro é, beagnach 50% breise le spás an ghailearaí, agus déanfaidh sé trí chéad bliain d'oidhreacht thógtha a chaomhnú agus a chosaint, agus cruthófar oidhreacht chultúrtha don ghlúin amach romhainn de réir mar a bheidh Corcaigh ag leanúint ag fás.

Is togra de chuid Thograí Rialtas na hÉireann 2040 é atá ag fáil maoiniú ón Roinn Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt i gcomhar le hOifig na nOibreacha Poiblí (OPW).

Tá Ailtirí Grafton, [a bhfuil gradaim bainte acu, tar éis obair a dhéanamh ar dhearadh athfhorbartha](#) lena n-áirítear áis Foghlama agus Fiosraithe nua le rannpháirtíocht ghníomhach, stóráil shuntasach don Bhailiúchán Náisiúnta, bealach isteach nua, agus spás poiblí a bheidh feabhsaithe go mór lena n-áirítear caifé nua ar Shráid na Leathghealaí chomh maith le spásanna taispeántais breise. Beidh bealach isteach an fhoirgnimh curtha ar ais go Plás Emmet de réir leagan amach Theach an Chustaim a chuaigh siar go 1724. Cruthófar spás mór gailearaí nua, a chruthaíonn radharc do chuaríteoirí chun féachaint ar shainchomharthaí i lár na cathrach lena n-áirítear Ardán San Anna, An Seandún agus Ardeaglais Naomh Fionnbarra.

Chun níos mó eolais rialta a fháil ar Chlaochlú Ghailearaí Ealaíne Crawford, is fearr clárú do nuachtlitir an ghailearaí ar www.crawfordartgallery.ie nó lean muid ar mheáin shóisialta an ghailearaí.